

BAJA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Palánka, Fő-utca 281. szám.
 Megjelenik minden vasárnap reggel.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
Csernicsek Imre
 Szerkesztő: Rothschild Zsigmond

Előfizetési ár:
 Egész évre 6— K
 Fél évre 3— K
 Amerikába egész évre 8— K
 Nyilftér sora 30 fillér.

Egyről-másról.

Nem utolsó jelenség hazánkban, hogy nálunk a legmegátalkodottabb merkantilista is öregségére, vagy ha közben jól megtollasodott: földbirtokot vásárol. Minálunk mindenki szereti a földet, és a vele való foglalkozást tartja a legszebbnek, a legvonzóbbnak. És tegyük hozzá, hogy valóban a földmivelés a legszebb, a legfüggetlenebb foglalkozás. Noé apánk is ezen kezdte: szőlőt ültetett. A szőlőültető ember tudja, mennyi gyönyörsége van vele. Hát a gazdag rendet vágó, — nem tudja? Csak-hogy szeretet kell hozzá és átlátás. A róma acélizimu, egészségtől duzzadó szántóvetője, vajon nem sajnálkozás-sal nézi a négy fal között körmölő sápadt, sovány, vértelen hivatalnokot? Annak talán a jobb életével nem cserélné el a magáét, mert a magáét farkasétvágygyal eszi; annak, aki ülő foglalkozása elteszeszt, pizsmog, kelletlenkedik az evésével. Hiába, nem a legjobb szakács főzte neki a táplálékot: a jó étvágy.

De a földmivelőnek szeretet, sziv is kell a foglalkozásához. Nem elég a jól fogó kapa: az is kell, hogy azt a számtalan növényt, melynek ő a gondozója, szeresse. A sziv nélkül való kapás, óhatatlan, hogy kárt ne tegyen benne: aki pedig a foglalkozását szereti, az nem tűrné el, még ha napszámos is, hogy a kapával

kifordított cserebogárpajort el ne pusztítsa; hogy kárt tegyen, ahhoz nincs szíve.

Minden, amivel a földművesember bajoskodik; rá van szorulva szíve igaz hajlandóságára. Hiába adta a jó Isten a kikelő csirkének az életet, hiába költötte ki a tojást a kotlós tyúk, egy sem marad belőle, ha a gazdaszszony tiszta puha ruhával alól kipelyhezett garabolyban melegen nem tartja a kis pulyákat, aztán rendre olyan táplálékról nem gondoskodik, hogy felpenderedjenek. Kertben, szántóföldön a növény; istállóban a jószág el nem lehet nem a jó bánás, de a gondviselője szíve nélkül, mely mindenre vigyáz, ápol, óv és gyöngéd szeretetével ott van allandóan.

Nem láttuk e sokszor, hogy a jó a jó kocsis közeledtére mily hálás, mily biztos, mily megelégedett tekintettel néz rá. És ellenben, de erről ne is essék szó. Hi-zen tudja min lenki.

Vagy az égbe szálló pacsirta nó-

tája mellett vágni a rendet, nem gyönyörű foglalkozás-e? Gyümölcsösben, méhesben nem a kedves foglalkozások egész sora vár-e az emberre. Arany János hattudalában, melyen a költők utolsó versét nevezük, csak azon panaszkodik, hogy egy vágya volt: kis kertjében szemzeni, oltani. És ez a vágya nem teljesült. Mennyire szerette e nagy férfiu, nemzetünk örök büszkesége, a földmivelést?

Mindezekre a maga foglalkozása szépségét nem tisztán szemmel látó földműves azt mondhatná: könnyű az urnak, a kalamaris mellett a mi foglalkozásunkat dicsérni és miután cikkét megirta, beülni a kávéházba borszivarra gyujtani. No hát ne mondja ezt senki. Mert aki e sorokat írja, az nem vizet prédikál és bort szik, hanem alig várja, hogy ezen írása végére pontot tegessen, aztán egy életküzdéimével szerzett kis dirib-darab futóhomokjára szalad. Nyitjuk ott a szőlőt, nyesegetjük a gyümölcsfákat. Ide-oda virágba bórul a termőfa.

Istennem! ezen a földön kőszá szelek szárnyán repült ide, nem is régen századokon át a sárga homok és egy fűszál nőtt itt-ott a zombék helyén. Most pedig az emberi küzdő értelem, munka és szeretet meghódítja lassan e földet: a magam kicsiny dirib-darabján megy végbe egy szerény honfoglalás. Duzzadó ke-be-

Steckenpferd- liliumtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Teschen a Elbe.
 egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szeplo ellen való elismert hatásánál fogva a bőr- és szépség gondozásában való fölulmulhatatlanságért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ugyejen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérért kapható gyógyszerüzletekben, drogeriákban illatszerüzletekben stb.
 Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliumkremje (70 fillér egy tubus) Kitűnő szer női kezek gondozására.

Jogtudósok, papok, tanítók a SIROLIN „Roche“-ról:

Mellbetegelnél.

G. R. Jogtanácsos, B.-ben.

Hasznaltam a Sirolin „Roche“-t, hatásával igazán meg vagyok elégedve.

B. P. Igazgató, B.-ben. (Keletporoszorsz.)

Évek óta használom a Sirolin „Roche“-t minden kezdődő hurut ellen. — A légzőszervek bajjal ellen a legjobbknak találtam.

A. M. plébános, W.-ben.

A Sirolin „Roche“ szabadtott meg engem. Gyermekeknek is adom a szert, ha hurutosak.

F. H. tanító, Fr.-ben.

A Sirolin „Roche“-val meg vagyok elégedve annyira, hogy mindenkiinek ajánlom, akinek légzőszervi baja van. —

A Sirolin Roche kellemes ízű, étvágygerjesztő és orvosilag ajánlott szer. Erősíti a tüdőt és légzőszervek ellenállását fokozza. A gyógytárban határozottan Sirolin Rochét kerülünk.

lel érzem — és hálás hódaszom felhatol az égbe, — hogy még öt évi küzdelem és a sárga, eddig csak tinta porzónak való homok termőfölddé alakul. Aki keblében hittel, munkáskézzel évek óta nézi küzdelmének jobban-jobban mutatkozó sikerét, anélkül hogy a sikertelenség első néhány éve után akárcsak meg is tántorodott volna annak ne lenne nagy, igaz jussa ahhoz, hogy hirdesse a földmivelő foglalkozásának győnyörűségét?

Hirek.

A «Vasárnapi Ujság» április 19 iki száma nagyon sok pompás kivitelű érdekes képet közöl néhai gróf Pálffy János bécsi palotájáról, a Nemzeti Szalon kiállításáról, a hőmezővásárhelyi cserépedényekről (Márkus László, cikkével), a husvétii football-versenyekről az ungmegyei árvízről, sbt. Különös érdekesség Mistral levelezése már szintén elhunyt magyar fordítójával s a Mireja egy részlete. Gróf Vay Péter Gambodzásról ad érdekes cikket és képeket ötödik világkörüli utazása során. Szépirodalmi olvasmányok: Kaffka Margit és Lagerlöf Zelma regénye, Szöllösi Zsigmond novellája, Rédey Tivadar verse, Schöpflein Aladár színházi cikke. Egyéb közlemények: képek a főváros háztartási iskolájából s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, sbt. — A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negydedvte öt korona, a »Világ-kronika«-val együtt hat korona. Megrendelhető a »Vasárnapi Ujság« kiadóhivatalában (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Elfüstölt milliók. A m. kir. dohányjövendéki igazgatóság most készítette el kimutatását az ország szeptember havi dohányfogyasztásáról. E kimutatás szerint 1913. év szeptember havában az ország dohányzó közönsége 113,468,964 korona 46 fillér áru dohányneműt fogyasztott. Viszonyítva ezen fogyasztást az 1913. évi augusztus havi fogyasztáshoz 348,525 korona 72 fillérsnyi emelkedést mutat, viszont 1912. év szeptember havának fogyasztását csupán 9600 korona 8 fillérral múlja felül. Részletezve az elfüstölt milliókat, a dohányjövendéki igazgatóság kimutatása szerint fogyott 1913. szeptember havában: I. Általános forgalomban, burnótokból 15,910 kilogramm (1849 kilogrammal kevesebb, mint augusztusban), szivarokból 459,141,414 darab 32,426,412 darabbal több mint augusztusban), szivarkákból 1,726,859,280 darab (28,616,420 darabbal több mint augusztusban), II. Belföldi különlegességi gyártmányokból: hurnótól 33 kilog-

ramm, pipadohányból 245,370 kilogramm, szivarokból 11,348,836 darab, szivarkákból 37,830,995 darab. Általános forgalomban a szivarok közül legtöbb fogyott a vegyes külföldiekéből t. i. 158,705,100 darab, a cigárilloszból 119,574,400 darab, portorikóból 62,332,915 darab. kuba-portorikóból 53,879,291 darab, trabuból 18,527,200 darab, britanikából 13,330,300 darab, legkevesebb fogyott az új szivarokból: a palmásból 284,740, a palmita ből 442,280 darab. Általános forgalomban a szivarkákból legtöbb fogyott a magyarból 808,469,300, hőlgyből 435,907,500, Dunából 161,144,350, királyból 157,147,100 darab Legkevesebb a Hunniából: 838,095 darab. A különlegességi szivarokból legtöbb fogyott a regalia médiából: 9,053,900 darab, a senioritasból 525,950, darab, a portoriko-especiálból 379,300 darab a havanna-virginiaiából 321,400 darab; legkevesebb a koronásból fogyott: 1800 darab. Különlegességi szivarkák közül legtöbb a princess-ásból fogyott: 32,950,030 darab. Legkevesebb az ameriszből 426,600, a thebából 426,030, a moerisből 513,980 darab.

A rokonok miatt. Szabadkáról jelentik: Gyorgyevics dr. nyugalmazott helyettes-polgármester vasárnap reggel szíven lötte magát és rögtön meghalt. Házvezetője, a ki a dörrenésre beszaladt a szobájába, ágyára dőlve, holtan találta a 71 éves öreg urat. Günther József dr. tisztí főorvos, a

ki egy házban lakott vele, csak a halált konstátálta. Gyorgyevics dr. vagyonos ember volt és agg korában is nagy népszerűsége és tekintélye volt. Néhány év óta nagyobb összegeket küldött egyik közeli rokonának ki anyagi zavarba jutott. Három héttel ezelőtt vették észre barátai, hogy az öreg urat nagy gond bántja. Hosszas vonakodás után bevallotta, hogy az anyagi tönk szélére jutott, mert 86,000 koronát fizetett ki egyik hozzátartozójáért. Szombaton még azt mondta Mamuzsich Lázárnak, hogy eszközölkjön ki részére egy szobát a városi szegényházban. — Mamuzsich kérte, hogy legyen néhány napig türelemmel, minden dolgát rendezze csak a folytonos pénzküldésről kell lemondania. Gyorgyevics némán rázta a fejét, majd azt mondta, hogy nem tud elszakadni hozzátartozóiól. Reggel azután elkövette az öngyilkosságot. A városban igen nagy részvétet keltett az öngyilkosság hire. Hétfőn délután volt a temetés.

Elévült sajtópörök. Az új sajtótörvények 48. §-a az eddigi két év helyett hat hónapban állapítja meg az elévülési határidőt. Ennek folytán a szegedi királyi törvényszéknek — ahova a bácskai sajtóügyek tartoznak — már kedden d. e. több sajtópörben megszüntetés iránt tett előterjesztést a főtárgyalás elnöke, a királyi törvényszékhez elévülés címén. Sok régóta húzódo sajtópörben szűnik meg ezert az eljárás nemcsak a szegedi, hanem az ország többi törvényszékén előtt is. A szegedi törvényszéken négy év óta folyamatban vannak a Szemző-féle sajtópörök. Ezekben is megszüntető végzéseket fognak hozni.

A topolyai állami polgári iskolában a latinnyelvet csak azok tanulják, akik tanulmányaikat a gimnáziumban akarják folytatni. A topolyai polgári iskolának latin nyelvet tanuló növendékei az iskolához érkezett miniszteri rendelet értelmében évről-évre és külön osztályonként vizsgázhatnak a latinból a szabadkai főgimnáziumban s sikeres vizsga esetén bármely megelő osztályba, akármelyik gimnáziumban tanulhatnak tovább a bizonyítvány teljesen egyenértékű a megfelelő osztályu gimnáziumi bizonyítvánnyal.

Az első kártérítési per az új sajtótörvény alapján. A f. hó 12 ike óta érvényben lévő sajtótörvény alapján a szabadkai bírósághoz érkezett be az első kártérítési kereset, a melyre nem újságközlemény, hanem egy plakát szolgál alapul mint amelyet az új sajtótörvény szintén a sajtótermékek közé soroz. Az inkriminált plakátot a fogorvosok használták és ragasztatták ki annak a harcnak eszközüül, a mely most a szabadkai fogorvosok és a fogtechnikusok között dúl. Bár a plakátokat még a sajtótörvény életbelépte előtt ragasztották ki, de mert még most is díszleg belőlük néhány példány a falakon, a fogtechnikusok a plakátoknak általuk sérelmezett állításai miatt kártérítésipert indítottak a fogorvosok ellen.

**Folyékony
Ézüstfesték**

Bendalin

a legjobb fémkompozitáló minden elképzelhető tárgy mázolására.

**Állandóan tartós
izzó forróságnak, valamint
nedvességnek ellenálló
ezüstfesték.**

Halálra gázolta egy tehén. Lebach Péter cservenkai nagybirtokos uradalmából 12 drb. tehenet akartak a fővárosba szállítani magyszombaton. A teheneket Cservenkán beraktározták, az egyik azonban leugrott a kocsiból s megvadultan a községbe futott, ahol nagy rémület keltett. Az emberek egy része kergette a tehenet, más része menekült előle; az egyik utcában Lammer József molnár 5 éves kis társával játszózott, nem tudott menekülni s az egyik ház falához húzódott. A tehén neki tartott, de nem bántotta, hanem az oldalával úgy a falhoz szorította a fiút, hogy annak az agyveleje kifreccsent s a fiu szörnyet halt.

Kiugrott az emeleti ablakon. Egyik ónévű zombori iparos házában eljegyzést ültek. Szólt a zene, folyt a bor meg pezsgő, szóval a társaság igen vig hangulatban volt. Egyszere az egyik vendég széles kedvében kinyitotta az első emeleti ablakot és se szó, se beszéd, szépen kilépett rajta az utcára, ahonnan ismét felkászálódott a vendégek közé. Azt leszélik a rossz nyelvek, hogy azért lépett ki az ablakon, mert azt ajtónak nézte. Nem is történt sok baja: csak egy kis lábtörés figyelmezteti a vidám eljegyzési mulatságra.

Népoktatási közérdek. Kétségtelen, oktatásunk igazi közérdeke: hiánytalan és fennakadás nélkül közigazgatásának biztosítása. E fontos és nagy jelentőségű szolgálására hivatott, Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi áll. ig. tanító »Népoktatási Közérdek Kiadványtára«; melynek megjelenés alatt álló és árjegyzékében részletesen ismertett könyvei: A Tanitók Illetményei; A Népiskola Tanulmányi Rendje; A Népiskola Adminisztrációja; Tanitói Allamsegély Kérvény és Mellékletei; Óvodai Utmutató és Allamsegély Kérvény; Társadalmi Tevékenység; Emlékeztető Haladási Napló; Népoktatási Közérdek: gondos utánjárással összeállított szakmunkák, mindenik világos és biztos utmutatást adó vezérfonal a népoktatás egyes részleteiben, ellátva mintafeladatokkal és a szükséges összes mellékleti nyomtatvány űrlapokkal. Igazgató tanitók, iskolazékek és gondnokságok, óvodai felügyelő bizottságok igen hasznos segédeszközöket, utmutatókat nyernek ezen kiadványok szükségeltető példányainak megrendelésével Pártoló figyelmében ajánljuk ezeket az érdekekteknek.

Irodalom. »Modern Szemle« című szépirodalmi és kritikai havi folyóirat indult meg a legjobb magyar

írók és új tehetségek írásaival. Az akadémiai vaskalaposság s a tulhajtott ultramodern irányzat középmezőjén halad e lap, melyet tisztult, kiforrott izléssel, a legtisztább irodalmi célzattal Pártos Bence és Veér Imre szerkeszt. Az első szám Molnár Ferenc finom megfigyelésre valló, az író briliáns értékei tükröző »Gyógyulás« c. novelláját, Veér Imre artistikus verseit hozza; Rezek Romántól, a Kisfaludy-társaság Széher-díjának nyertesétől, a »Kincs a háznál« c. tősgyökeres parasztnovellát adja, mely feltűnő eredetiségével, nyelvének pataktisztaságával méltán számíthat nagy érdeklődésre. Azonkívül az első magyar Guy de Maupassant-tanulmányt, Balzac egy novelláját, mely németben sem ismert, Adorján Mihály új kritikai szempontot felvető magvas tanulmányát a modern drámáról s gazdag szemlezerovat tartalmaz.

Olcóságával is méltó feltűnést kelt: egyes szám ára 60 fillér, előfizeti díj egész évre 6 K. Kapható minden könyvkereskedésben és dohánytözsdeben. Megrendelhető kiadóhivatalunk útján is. A »Modern Szemle« szerkesztősege és kiadóhivatala Budapest, Rákóczy-ut 62. sz.

Rendkívül életrevaló, kipróbált, modern intézményt ajánlunk tisztelt olvasóink szíves figyelmébe a Budapest VIII. Főherceg Sándor-utca 30-ik száma alatt fennálló Magyar Otthon penzióban. Évek óta általánosan kedvelt, pompásan bevált, családi szálló ez, ahol mérsékelt napi áron, (mindössze három koronáért is és fokozatosan feljebb) teljes ellátáshoz és lakáshoz, szepen butorított külön bejárata szobákhoz lehet jutni. Vidékiek, akik rövidebb-hosszabb időt kívannak a fővárosban tölteni, szórakozni, vagy üzleti ügyek intézése végett, a Magyar Otthon barátságos hajlékaiban nyugalmasan berendezkedhetnek. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hivatalnokoknak és más hivatásuaknak még kivételesen kedvezmény jár ki. Iskolák vakációs, tanu. mányi kirándulásai számára egyenesen megbecsülhetetlen a Magyar Otthon! Villamos világítás! Tükrös szekrények!

Különlegesség a kávék között a Kathreiner-féle Kneipp malátakávé.

A Kathreiner a legjobb minőségű malátából készült, minőségűsége feltűnő léperével bír és emellett teljesen ártalmatlan. A világhírű Kathreiner-féle eljárás a Kathreinernek a bakkávé ízét és zamát lát kölcsonsz.

A valódi Kathreiner Kneipp plébános arcképével ellátott eredeti zárt csomagokban mindenütt kapható.

Készlet sok millió

MIL-TELEP

NAGYÖSZ

KÖZÉPEUROPA LEGNAGYOBBSZÓLŐISKOLAJA

Sunlight

Gyapju és flanellek részere vince finomabb és tisztább mosószert mint a Sunlight szappán

A Sunlight szappannal mosott gyapjuk összemérese vagy összeszúródása kivanulva.

Kettő darab 30 fillérért. Nyolcszázötletli darab 16 fillérért.

284

'CLUB' cigarettapapir

csak akkor valódi
ha az itt leírtak

védjeggyel van ellátva.

Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

**Utánzatokról melyek csak silány minőségűek
őrizkedjünk.**

EREDETI **BENZ**
CSEPLŐKÉSZLETEK

**BENZIN-
LOKOMOBIL**

ÁLLÓ és FÉRVÁS RÁNGSZERŐ, TELJES
ÁRTALÉKSZÁM, KÉRDŐNYITÉS
FELTÉTELEK. :: ÁRBEJÁRÉK INGYEN.

**BENZ MAGYAR AUTOMOBIL-
ÉSMOTORGYÁR RÉSZV. TÁRS.**

BUDAPEST, KÖZPONT V. KERÜLET,
DOROTTYA-UTCA 9. SZÁM. BÉLYEK
VII. KERÜLET, ILKA-UTCA 31. SZÁM.

**VASÁRNAPI
ÚJSÁG**

ELŐZEMENSI ÁRA
BÉLSZÁM: 2010. ÉVI 11. SZÁM: 1100

Minden újonnan
belépő előfizető
ingyen kapja a
Vasárnapi Újság
disztes karácsonyi
albumát.

Kiadó: Vasárnapi Újság Kiadó,
Kisúti köz, a Vasárnapi Újság Kiadó,
bentlak. Fehérvári-Társulat, Budapest,
IV. Egermeny-utca 4. sz.

Ingyen

**ADUNK
HASZNÁLTRA**

MŰVÉSZI KIVITELTŐ TŰZ ÉS
BETÖRÉSMENTES ÚJ PANELL

**TAKAREKPERSELYT
BÁRKINEK.**

Trion

**PESTMEGYEI
TAKAREKPÉNZTÁR**

ELŐZEMENSI ÁRA
BÉLSZÁM: 2010. ÉVI 11. SZÁM: 1100

ELŐZEMENSI ÁRA
BÉLSZÁM: 2010. ÉVI 11. SZÁM: 1100

Aki a Kathreiner-féle Kneipp máliátakávéét még nem ismeri, vegyen most rögtön egy csomaggal és próbálja meg.

Ezen már 23 év óta általánosan kedvelt és a legjobbnak elismert ital előállítására új nagy gyár épült. A legmodernebb gépek és műszaki berendezések segítségével a valódi Kathreiner' előállítására szolgáló híres Kathreiner-féle eljárás még tökéletesbedett.

A Kathreiner mindig a legjobb ital volt, most azonban a babkávéhoz teljesen hasonló ízénél fogva önmagát is felülmúlja.

Fűszeres, kiadós, tápláló s emellett egészséges és ocsó: ez a valódi Kathreiner.